

Архів з бідою
Горнісівсько - Гербенківська округа ОУНР

ПАШКА

для 166

паперів

Уморозелася „Винасід, який вислав війну“ (Серпень, 1946р.)
Приєднамо рекомендації „Як самому сподобити
географ та як ним користуватися“
Машини

20 р.

Ураїні дані: Серпень 1946р.
Уїловіть документи: 2
Уїловіть архивів: 2
Зберілки: послиїмо

ВІНАХІД, ЯКИЙ ВИГРАВ ВІЙНУ

Друга світова війна причинилася до прискрення технічної розв'язки двох величезних винаходів: атомної бомби і т. зв. радару. В Америці говорять, що виграла війну не атомна бомба, яка повстала покапітуляції Німеччини, а виграв радар. Винахід радару коштував три мільярди доларів два рази дорожче чим атомна бомба. Перше примінення знайшов радар в боротьбі з німецькими підводними лодками. В той час, коли протягом перших 3-ох років війни від 1939-43 німцям вдавалося затоплювати більше чим 100,000 брт. альянтських кораблів місячно, так у висліді застосування радару, ще значить від 1943 р. успіхи німців в цій ділянці зменшилися більш чим десятикратно. За поміччю радару англійські літаки віднаходили на морі німецькі підводні лодки та інші кораблі та знищували їх. Другий успіх радару це примінення в протилетунській обороні. До 1943 р. німецькі налети завдавали Англії дуже поважні шкоди. Після примінення радару німецьке летунство дознавало таких великих втрат, що німці запертали бомбардувати Англію. За поміччю радару англійські летуни нераз серед найтемнішої ночі робили точні налети на німецькі міста і з більшою точністю ніж в день бомбардували військові об'єкти.

Апарат прозваний радаром висилає в простір елекромагнітне проміння, яке відрізняється від радієвих хвиль лише довжиною хвиль. Довжина радієвих хвиль вагається в границях між 15-2000 м., тоді, коли хвилі радару мають довжину меншу чим 5 см. Хвилі ці порушуються лише по прямій лінії, коли хочемо при допоміж радару перевірювати більший терен, мусимо апарат взяти на літак і висилати хвилі з більшої висоти. Звичайно радар перевіряє терен до 150 км. навколо себе. Хвилі радару проходять без ніякого труду крізь мрак, хмари, димові заслони, але не проходять крізь воду, землю, мури та метали. Вислані через радар хвилі розходяться в просторі і коли натрапляють на великі залізни предмети нпр. літак, корабель, підводна лодка /вистарчає перископ підводної лодки/, відбиваються від них і повертаються до апарату, де на спеціальному темному екрані викликають білу точку. З хвиль, які радар висилає в простір повертається в апарат дуже маленька частина. Можна навести таке порівняння: коли число хвиль, які апарат висла, буде дорівнювати числу зерняток піску на березі ріки, тоді число хвиль, які повертаються, буде одним зернятком. Апарат не висилає хвиль без перерви, бо тоді повертачі хвилі не могли б бути помічені апаратом, а працює з деякими перервами. Виглядає це так: 1/1000 сек. апарат висилає хвилі, а 1/1000 сек. приймає і т.д.

Дуже важною справою було розрізнити на велику віддаль нпр. 150 км. свої літаки від ворожих. Це дуже добре зробив апарат прозваний ІФФ. Цей апарат приміщують на всіх своїх літаках, кораблях і підводних лодках і якщо тільки нпр. літак, на якому буде апарат ІФФ, попадуть хвилі радару, тоді цей апарат попадає автоматично діяти і висилає умовний знак, який долітає до радару і так появляється на екрані. В цей спосіб тейнік, який сидить перед екраном радару, відразу знає, з яким літаком, ворожим чи своїм має до діла.

Є декілька типів апаратів радару. Один з цих апаратів не тільки подає знак на екрані, який відповідає літакові, але рівночасно подає місце, шкорість та напрям, в якому порушується помічений літак /апарат Г20/. Інший апарат потрапить сам без помічі летуна, вести літак на певну згори назначену ціль /тип апарату ППІ/. Апарат, який серед темної ночі веде вогонь по ворожих літаках і то краще чим найкращий артилерист у білий день /тип ГОЕ/. Врешті апарат, при помічі якого літак може приземлюватися в ночі на зовсім незнамому терені /тип ГПА/.

Цільність апарату ГОЕ, який потрапить вести нічю вогонь по літаках, була така велика і нищила стільки німецьких літаків, що англійські газети задалегіть поширювали чутки про це, що ці шкоди німецькому летунстві

завдають спеціально шкolenі детуни, які ніколи не бачать денного світла і тому вночі бачать як в день. Так англійська преса законспірувала існування і значіння радару.

Радар винайшов не один якийсь вчений, а винайшла ціла група вчених з різних ділянок техніки. Працю над цим апаратом в США ведено від 1939-1943 рр. Назву цього апарату взято з початкових букв інституту, який провів найбільше дослідів у цій ділянці. В мирний час винайдення радару і доведення його до сучасного стану тривало би 20-30 літ, лише важливість цього апарату для військових цілей спричинила таку шкуру розв'язку проблеми.

Приміненнє радару в мирний час є також величезне. За його поміччю можемо робити знімки терену для описування мап з дуже великою точністю. Кораблі, які будуть мали радар, будуть забезпечені перед ударом в мряці з ледяними горами та іншими кораблями чи підводними скелями. Врешті радар, так як під час війни вишукував німецькі підводні човни, так в мирний час буде допомагати в ловленні китів. Крім того радар використовують для різних наукових дослідів.

Серпень 1946 р.

ЯК САМОМУ СПОРЯДИТИ ГЕКТОГРАФ ТА ЯК НИМ КОРИСТУВАТИСЯ?

Що таке гектограф?

Гектограф - це прилад для відбивання (помножування) відручного письма, без примікування при цьому праси, чи інших середників графічно-друкарської техніки. Крім відручного письма, гектограф може бути дуже успішно використаний при відбиванні музичних нот, топографічних і інших карт невеликого формату, рисунків, карикатур, ілюстрацій і т.п. Цей прилад вигідний і тим, що його, без великих труднощів, кожний сам собі може спорядити:

Як самому спорядити гектограф?

Щоби самому собі спорядити гектограф треба мати такі складники:

а/ желатини	33,75 грама
б/ цукру	33,75 -"
в/ гліцерини	202,50 -"
г/ "сернокислого/ бар'я".	85,37 -"
д/ води	135,00 -"
е/ дощечку	35 x 35 сантиметрів,

тобто дещо більшу від формату канцелярської картки паперу (4).

Маючи все вищеподане, поступаємо в дальшому так: подробивши желатину на дрібні куски, покласти її в невеличку каструлю, влити туди 101,25 гр. води і лишити це так на ніч. Вранці додати до желатини гліцерину і поставити каструлю на легкий вогонь. Відтак додати до цього всего цукру, не даючи остигнути, доки цукор повністю не розпуститься. Розмішати в окремій в окремій посудині "сернокислий барій" в 33,75 гр. води і вилити також в каструлю. Тепер добре це все вимішати і вилити на приготовану раніше дощечку. Дощечка мусить мати рівну і гладку поверхню та бути дуже чистою, для того треба її старанно вимити теплою водою з милом. Коли ця рідина остигне, одержимо масу з м'якою поверхнею подібною до гладкої м'якої гуми - і гектограф готовий.

Як зробити самому чорнило до гектографу?

Для цього потрібно:

- а/ "метильфіолетовий анілін"
- б/ стільки ж само спирту.

Вагові відношення обох складників рівні. Обидва складники розвести з водою в пляшечці, збовтувати доти, доки "анілін" не розпуститься. "Метильфіолетовий анілін" має червонофіолетну краску.

Як користуватися гектографом?

Беремо лискучий (глянцований) аркуш паперу та пишемо (ручно або на машинці), чи так рисуємо на ньому це, що нам потрібно вище згаданим чорнилом. Коли чорнило просохне, кладемо написаним на гектограф, обережно розправляючи, щоб не потворилися на папері складки-зморшки. Після цього, придушивши папір до гектографу, розтираємо його рукою. Через 5-10 хвилин, піднімаючи за один із ріжків, папір знімаємо й на гектографі лишилась відбитка того, що було написано на папері. Відтак беремо картки чистого паперу, вже менше лискучого від цього, що писали на ньому чорнилом і послідовно прикладаємо їх по одному на кілька секунд до гектографу, стараємось, щоб картка прикладуваного паперу однаково прилягала до гектографу цілою своєю поверхнею. І так з гектографу на папір перейде відбитка написаного. Таким способом можна зробити від 40 до 50 відбиток. Бити доти, доки чорнило не поблідло.

Після кожного використання гектографу треба змити - спершу водою з борною кислотою (одна десята частина борної кислоти), а відтак чистою водою. До нового вживання гектографу треба зробити перерву по найменше 12 годин.

З цієї самої маси що гектограф можна відливати валки до цикльостилки.

Всі складники, потрібні для спорядження гектографу й чорнило до нього, можна набути в аптеці, або в аптечному складі.

Складники: "сернокислий барій" і "метильфіолетовий анілін" подані тут за московською термінологією й такою ж вимовою.

ЗАСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС СПРАВИ № _____

У справі (розділі опису, закінченому описі) підшито і пронумеровано 2 (два) аркушів;

у тому числі літерні номери _____;

пропущені номери _____

+ аркушів внутрішнього опису _____

Особливості фізичного стану та формування справи	Номери аркушів
1	2

Спеціаліст
Пасада
21 серпня 2018 року
[підпис]
(підпис)

І.Тардамана
(ініціали (ініціал імені), прізвище)